

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
ABSTRACT	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มา ความสำคัญ และปัญหาของการวิจัย	1
1.2 ประเด็นวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1.6 วิธีวิจัย	13
1.7 กรอบแนวคิดของงานวิจัย	14
1.8 ขอบเขตของการศึกษา	15
1.9 แผนภูมิการดำเนินโครงการ	19
บทที่ 2 ไทใหญ่ในล้านนา	20
2.1 ไทใหญ่: ที่มา ถิ่นที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์กับชาวล้านนา การอพยพตั้งถิ่นฐานในดินแดนล้านนา	21
2.1.1 ที่มาของชาติพันธุ์ไท	21
2.1.2 ที่มาและถิ่นฐานของชาวไทใหญ่	23
2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างไทใหญ่กับล้านนา	25
2.1.4 ช่วงเวลาในการอพยพเข้ามาในพื้นที่ภาคเหนือ ของประเทศไทยของกลุ่มไทใหญ่	26

2.1.5	ที่ตั้ง ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และความเป็นมาของเมืองแม่ฮ่องสอน	28
2.1.6	ไทใหญ่ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน	35
2.1.7	ประวัติและลักษณะพื้นฐานของพื้นที่ศึกษา	37
2.1.7.1	บ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม	37
2.1.7.2	บ้านต่อแพ อำเภอขุนยวม	40
2.1.7.3	เทศบาลตำบลขุนยวม	43
2.2	รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทใหญ่	47
2.3	รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนล้านนา	56
บทที่ 3	ลักษณะสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในพื้นที่ศึกษา	72
3.1	ลักษณะผังบ้านและการก่อตัวของชุมชนในพื้นที่ศึกษา	72
3.1.1	บ้านเมืองปอน	72
3.1.2	บ้านต่อแพ	75
3.1.3	ชุมชนเทศบาลขุนยวม	77
3.2	ลักษณะเฉพาะของเรือนในพื้นที่ศึกษา	81
3.2.1	ลักษณะเรือนในบ้านเมืองปอน	82
3.2.2	ลักษณะเรือนในบ้านต่อแพ	113
3.2.3	ลักษณะเรือนในชุมชนเทศบาลขุนยวม	143
3.3	การวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะ	
	และความเปลี่ยนแปลงของเรือนไทใหญ่ในพื้นที่ศึกษา	180
3.3.1	ลักษณะเฉพาะของเรือนไทใหญ่ในพื้นที่ศึกษา	180
3.3.1.1	รูปแบบของเรือน	180
3.3.1.2	รูปแบบผังพื้น	185
3.3.1.3	ลำดับการเข้าถึงพื้นที่ใช้สอย	197
3.3.1.4	การขยายและต่อเติมของเรือนไทใหญ่	201
3.3.2	การเปรียบเทียบลักษณะร่วมและต่าง	
	ที่เกิดจากการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างเรือนไทใหญ่	
	และเรือนล้านนาในพื้นที่วิจัย	204

3.3.2.1	ผลการเปรียบเทียบลักษณะร่วมและต่างกัน	204
3.3.2.2	ปัจจัยจากการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม ที่ทำให้เกิดพลวัตทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ของเรือนไทใหญ่ในพื้นที่วิจัย	213
3.3.2.3	การสังเคราะห์ผลเกี่ยวกับแนวโน้มเรือนไทใหญ่ ที่เปลี่ยนไปตามปัจจัย	217
บทที่ 4	สรุปและอภิปรายผล	229
4.1	ประเด็นที่หนึ่ง ลักษณะเฉพาะตลอดจนแบบแผน การเปลี่ยนแปลงเรือนไทใหญ่ของชาวไทใหญ่ ในพื้นที่อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	229
4.1.1	ลักษณะที่พบและความเปลี่ยนแปลง	229
4.2	ประเด็นที่สอง ปัจจัยและพลวัตของการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม ที่มีผลต่อเรือนไทใหญ่ในปัจจุบัน แนวโน้มพลวัตการเปลี่ยนแปลง และดำรงอยู่ของสถาปัตยกรรมของเรือนไทใหญ่ในอนาคต	230
4.2.1	ปัจจัยจากการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพล ต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเรือน	230
4.2.2	พลวัตสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของเรือนไทใหญ่ ในอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	235
4.3	ข้อจำกัดของงานวิจัย	236
4.4	ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย	237
เอกสารอ้างอิง		239
ภาคผนวก		
	ตัวอย่างแบบคำถามกึ่งโครงสร้าง	249
	ตัวอย่างแบบฟอร์มตารางการเก็บข้อมูลระดับเรือน	251
	ตัวอย่างแบบฟอร์มตารางการเก็บข้อมูลระดับหมู่บ้าน	252
	ตารางจำแนกรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่เก็บข้อมูลได้	253
	รายการ Checklist สรุปข้อมูลลักษณะเรือนและการใช้สอย คติความเชื่อและองค์ประกอบอื่นๆ	265
ประวัติผู้เขียน		271

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ตารางแสดงข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ประชากรในพื้นที่อำเภอขุนยวมจังหวัดแม่ฮ่องสอนประจำปี 2554	16
ตารางที่ 2.1 ตารางเปรียบเทียบลักษณะร่วมที่เกิดจากการผสมกลมกลืน ทางวัฒนธรรมของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ระหว่างเรือนไทใหญ่ และเรือนไทล้านนาในพื้นที่ชุมชนอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	66
ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงกลุ่มเรือนกรณีศึกษาในบ้านเมืองปอน	83
ตารางที่ 3.2 ตารางสรุปรูปแบบเรือนกรณีศึกษาในบ้านเมืองปอน	103
ตารางที่ 3.3 ตารางแสดงกลุ่มเรือนกรณีศึกษาในบ้านต่อแพ	114
ตารางที่ 3.4 ตารางสรุปรูปแบบเรือนกรณีศึกษาในบ้านต่อแพ	133
ตารางที่ 3.5 ตารางแสดงกลุ่มเรือนกรณีศึกษาในชุมชนเทศบาลขุนยวม	144
ตารางที่ 3.6 ตารางสรุปรูปแบบเรือนกรณีศึกษาในชุมชนเทศบาลขุนยวม	164
ตารางที่ 3.7 ตารางสรุปรูปแบบเรือนกรณีศึกษาในบ้านเมืองปอน บ้านต่อแพ และชุมชนเทศบาลขุนยวม	174
ตารางที่ 4.1 ตารางอธิบายปัจจัยจากการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม ที่ทำให้เกิดพลวัตทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของเรือนไทใหญ่ ในอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	231

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1.1	แผนผังแสดงการทบทวนแนวคิดทฤษฎี	4
ภาพที่ 1.2	ผังแสดงการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ภาพที่ 1.3	แผนผังแสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย	15
ภาพที่ 1.4	แผนที่แสดงตำแหน่งพื้นที่วิจัย ได้แก่หมู่บ้านเมืองปอน หมู่บ้านต่อแพ และพื้นที่เทศบาลอำเภอขุนยวมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	17
ภาพที่ 1.5	แผนภูมิแผนงานการดำเนินโครงการ	19
ภาพที่ 2.1	แผนผังแสดงโครงสร้างของบท	20
ภาพที่ 2.2	ภาพแผนที่แสดงถิ่นที่อยู่อาศัยของชาติพันธุ์ต่างๆ ในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	22
ภาพที่ 2.3	การแต่งกายของหญิงชายชาวไทใหญ่	24
ภาพที่ 2.4	(บนซ้ายและขวาล่าง) การใช้ช้างชักลากไม้ซุงในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ขวามือ) นักลงทุนชาวต่างชาติจากบริษัทบอมเบย์เบอร์ม่า (ซ้ายล่าง) ไม้ซุงที่ตัดและขนมาได้	28
ภาพที่ 2.5	แผนที่แสดงที่ตั้งจังหวัดแม่ฮ่องสอน และอำเภอขุนยวม	30
ภาพที่ 2.6	(ซ้าย) รูปอนุสาวรีย์พญาสิงหนาทราชา (ชานกะเล) ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ขวา) รูปเจดีย์บรรจุน้ำ - เจดีย์สิงห์คู่ อนุสรณ์แห่งความรักของพญาสิงหนาทราชาและเจ้าแม่นางเหมียว	33
ภาพที่ 2.7	(ซ้าย) รูปพญาพิศาลฮ่องสอนบุรี (ขวา) รูปพญาพิศาลฮ่องสอนบุรีและครอบครัว	34
ภาพที่ 2.8	ผังเครือญาติเจ้าเมืองแม่ฮ่องสอนในอดีต (พ.ศ.2417-2481)	34
ภาพที่ 2.9	แผนที่แสดงตำแหน่งพื้นที่ศึกษา บ้านเมืองปอน บ้านต่อแพ และบางส่วนของเทศบาลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	36
ภาพที่ 2.10	ภาพแสดงภูมิประเทศในบ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	37
ภาพที่ 2.11	ภาพแสดงภูมิทัศน์ในบ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	38
ภาพที่ 2.12	ภาพแสดงวิถีชีวิตชาวบ้านในบ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	39

ภาพที่ 2.13	(บน) ภาพวิถีชีวิตชาวบ้านในบ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ซ้ายล่าง) วัดเมืองปอน (ขวาล่าง) ใจบ้าน	40
ภาพที่ 2.14	ภาพแสดงภูมิประเทศในบ้านต่อแพ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	41
ภาพที่ 2.15	(บน) ภาพแสดงภูมิทัศน์และวิถีชีวิตชาวบ้านในบ้านต่อแพ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ซ้ายล่าง) การใช้น้ำบ่อด้วยการสูบ (ขวาล่าง) ใจบ้าน	42
ภาพที่ 2.16	ภาพแสดงภูมิทัศน์และวิถีชีวิตชาวบ้านในบ้านต่อแพ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	43
ภาพที่ 2.17	ภาพแสดงภูมิประเทศในพื้นที่เทศบาลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	44
ภาพที่ 2.18	ภาพแสดงภูมิทัศน์และวิถีชีวิตชาวบ้านในพื้นที่เทศบาล อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	44
ภาพที่ 2.19	แผนที่แสดงสถานที่สำคัญในพื้นที่เทศบาล อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	45
ภาพที่ 2.20	(ภาพบน) ภาพบรรยากาศตลาดเช้าอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ภาพล่างซ้าย) เจดีย์วัดม่วยต่อ (ภาพล่างขวา) ศาลเจ้าหลักเมือง	46
ภาพที่ 2.21	ภาพแสดงลักษณะเรือนไทใหญ่แบบดั้งเดิม	47
ภาพที่ 2.22	ภาพแสดงลักษณะเรือนไทใหญ่ดั้งเดิมในรัฐฉาน	48
ภาพที่ 2.23	ภาพแสดงลักษณะเรือนไทใหญ่แรกสร้าง (เรือนยกพื้นต่ำแบบสามห้อง แปดเสา) เป็นเรือนดั้งเดิมสร้างครอบครัว หรือเรือนคนยากจนที่มีทุนน้อย	48
ภาพที่ 2.24	ตัวอย่างการจัดวางพื้นที่ในเรือนไทใหญ่	49
ภาพที่ 2.25	ภาพแสดงการจัดพื้นที่ภายในห้องไฟ 1) เตาไฟ 2) เหล็กสามขา 3) ที่แขวนของ	51
ภาพที่ 2.26	ภาพแสดงตำแหน่งพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์บนเรือนไทใหญ่ในรัฐฉาน 1) เสามงคล (เสามังกะหล่า) 2) หิ้งพระ (แข่งพะลา) 3) หิ้งผี (แข่งผี) 4) ไม้ใจเรือน (ไม้ใจเฮือน)	52
ภาพที่ 2.27	ภาพแสดงโครงสร้างและวัสดุของเรือนไทใหญ่ในรัฐฉาน	53
ภาพที่ 2.28	ภาพแสดงการจัดผังบริเวณเรือนไทใหญ่ในรัฐฉาน 1) เรือนพักอาศัย 2) ล้อมรั้วตาแสงหรือรั้วสะลาบ 3) เรือนครัว (ห้องไฟ) 4) โรงฟืน (ฟามฟืน) 5) บ่อน้ำ (น้ำบ่อ) 6) ห้องน้ำ (ตอมน้ำ)	55
ภาพที่ 2.29	ภาพแสดงลักษณะเรือนล้านนา	57
ภาพที่ 2.30	ภาพแสดงลักษณะชานเรือนล้านนา	58

ภาพที่ 2.31	ภาพแสดงลักษณะฮ้านน้ำบนเรือนล้านนา	58
ภาพที่ 2.32	ภาพแสดง ควัน ในครัวไฟของชาวล้านนา	59
ภาพที่ 2.33	ภาพแสดงลักษณะหิ้งพระและห้ายนต์บนเรือนล้านนา	59
ภาพที่ 2.34	ภาพแสดงลักษณะบันไดเรือนล้านนา	60
ภาพที่ 2.35	ภาพแสดงลักษณะการใช้พื้นที่ใต้ถุนเรือนล้านนา	61
ภาพที่ 2.36	ภาพแสดงลักษณะช่องลมบนเรือนล้านนา	61
ภาพที่ 2.37	ภาพแสดงลักษณะฝักรื่นเรือนล้านนา	61
ภาพที่ 2.38	ภาพแสดงมุมมองบริเวณเรือนล้านนาส่วนช่วงบ้าน	63
ภาพที่ 2.39	ภาพแสดงลักษณะหลองข้าวแบบล้านนา	63
ภาพที่ 2.40	ภาพแสดงลักษณะผ้ามของชาวล้านนา	64
ภาพที่ 2.41	ภาพแสดงลักษณะน้ำบ่อในเรือนล้านนา	64
ภาพที่ 2.42	ภาพแสดงลักษณะสุร่องบนเรือนล้านนา	64
ภาพที่ 2.43	ภาพแสดงลักษณะศาลเจ้าที่และคูฝี่ของชาวล้านนา	65
ภาพที่ 2.44	ภาพแสดงลักษณะฝักรื่นเรือนล้านนา	65
ภาพที่ 3.1	ภาพแสดงฝักรื่นชุมชนบ้านเมืองปอน บ้านต่อแพ เทศบาลขุนยวม	72
ภาพที่ 3.2	(ซ้าย)ภาพแสดงการจัดการระบบชลประทานด้วยลำเหมือง ในบ้านเมืองปอน (ขวา) ภาพถนนที่ตัดผ่านในบ้าน	73
ภาพที่ 3.3	ภาพฝักรื่นบ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	73
ภาพที่ 3.4	ภาพวัดในบ้านเมืองปอน (ซ้ายบน) วัดบ้านเมืองปอน (ขวาบน)วัดพระธาตูปูขุน	74
ภาพที่ 3.5	(บน) ภาพบรรยากาศบ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ล่าง) ภาพบรรยากาศภายนอกและภายในตลาดบ้านเมืองปอน	75
ภาพที่ 3.6	ภาพฝักรื่นบ้านต่อแพ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	76
ภาพที่ 3.7	(บน) ภาพบรรยากาศวัดต่อแพ (กลาง) ภาพการจัดสรรระบบน้ำ ของบ้านต่อแพ (ล่าง) ภาพบรรยากาศบ้านต่อแพ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	77
ภาพที่ 3.8	ภาพฝักรื่นที่เทศบาลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	78
ภาพที่ 3.9	ภาพบรรยากาศชุมชนเทศบาลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	78
ภาพที่ 3.10	ภาพฝักรื่นที่แสดงเขตการปกครองส่วนชุมชนในเทศบาลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	79

ภาพที่ 3.11	ภาพผังพื้นที่แสดงผังชุมชนและสถานที่สำคัญในเทศบาลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	80
ภาพที่ 3.12	ภาพบรรยากาศการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ชาวบ้านในพื้นที่วิจัย	81
ภาพที่ 3.13	รูปแบบเรือนหลังที่ 1 รหัสเรือน V1H1	85
ภาพที่ 3.14	รูปแบบเรือนหลังที่ 2 รหัสเรือน V1H2	87
ภาพที่ 3.15	รูปแบบเรือนหลังที่ 3 รหัสเรือน V1H3	89
ภาพที่ 3.16	รูปแบบเรือนหลังที่ 4 รหัสเรือน V1H4	91
ภาพที่ 3.17	รูปแบบเรือนหลังที่ 5 รหัสเรือน V1H5	93
ภาพที่ 3.18	รูปแบบเรือนหลังที่ 6 รหัสเรือน V1H6	95
ภาพที่ 3.19	รูปแบบเรือนหลังที่ 7 รหัสเรือน V1H7	97
ภาพที่ 3.20	รูปแบบเรือนหลังที่ 8 รหัสเรือน V1H8	99
ภาพที่ 3.21	รูปแบบเรือนหลังที่ 8 รหัสเรือน V1H8	100
ภาพที่ 3.22	รูปแบบเรือนหลังที่ 9 รหัสเรือน V1H9	102
ภาพที่ 3.23	ภาพแสดงการจัดลำดับเพื่อเปรียบเทียบอายุ และรูปแบบเรือน ที่เก็บข้อมูล ในพื้นที่ศึกษายบ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	112
ภาพที่ 3.24	รูปแบบเรือนหลังที่ 1 รหัสเรือน V2H1	116
ภาพที่ 3.25	รูปแบบเรือนหลังที่ 2 รหัสเรือน V2H2	118
ภาพที่ 3.26	รูปแบบเรือนหลังที่ 3 รหัสเรือน V2H3	120
ภาพที่ 3.27	รูปแบบเรือนหลังที่ 4 รหัสเรือน V2H4	122
ภาพที่ 3.28	รูปแบบเรือนหลังที่ 5 รหัสเรือน V2H5	124
ภาพที่ 3.29	รูปแบบเรือนหลังที่ 6 รหัสเรือน V2H6	126
ภาพที่ 3.30	รูปแบบเรือนหลังที่ 7 รหัสเรือน V2H7	128
ภาพที่ 3.31	รูปแบบเรือนหลังที่ 8 รหัสเรือน V2H8	130
ภาพที่ 3.32	รูปแบบเรือนหลังที่ 9 รหัสเรือน V2H9	132
ภาพที่ 3.33	ภาพแสดงการจัดลำดับเพื่อเปรียบเทียบอายุ และรูปแบบเรือน ที่เก็บข้อมูล ในพื้นที่ศึกษายบ้านต่อแพ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	142
ภาพที่ 3.34	รูปแบบเรือนหลังที่ 1 รหัสเรือน V3H1	146
ภาพที่ 3.35	รูปแบบเรือนหลังที่ 2 รหัสเรือน V3H2	148
ภาพที่ 3.36	รูปแบบเรือนหลังที่ 3 รหัสเรือน V3H3	150
ภาพที่ 3.37	รูปแบบเรือนหลังที่ 4 รหัสเรือน V3H4	152
ภาพที่ 3.38	รูปแบบเรือนหลังที่ 5 รหัสเรือน V3H5	154

ภาพที่ 3.39	รูปแบบเรือนหลังที่ 6 รหัสเรือน V3H6	156
ภาพที่ 3.40	รูปแบบเรือนหลังที่ 7 รหัสเรือน V3H7	158
ภาพที่ 3.41	รูปแบบเรือนหลังที่ 8 รหัสเรือน V3H8	160
ภาพที่ 3.42	รูปแบบเรือนหลังที่ 9 รหัสเรือน V3H9	162
ภาพที่ 3.43	รูปแบบเรือนหลังที่ 9 รหัสเรือน V3H9	163
ภาพที่ 3.44	ภาพแสดงการจัดลำดับเพื่อเปรียบเทียบอายุ และรูปแบบเรือน ที่เก็บข้อมูล ในพื้นที่ศึกษาชุมชนเทศบาลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	173
ภาพที่ 3.45	ภาพแสดงการจัดลำดับเพื่อเปรียบเทียบอายุ และรูปแบบเรือน ที่เก็บข้อมูล ในพื้นที่ศึกษาอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	179
ภาพที่ 3.46	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่แบบจั่วเดี่ยวในพื้นที่ขุนยวม	181
ภาพที่ 3.47	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่แบบจั่วแฝดในพื้นที่ขุนยวม	182
ภาพที่ 3.48	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่แบบต่อเติม ในแบบดั้งเดิมในพื้นที่ขุนยวม	183
ภาพที่ 3.49	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่แบบสมัยใหม่ในพื้นที่ขุนยวม	184
ภาพที่ 3.50	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบจั่วเดี่ยว ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	185
ภาพที่ 3.51	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบจั่วเดี่ยว ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	186
ภาพที่ 3.52	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบจั่วเดี่ยว ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	187
ภาพที่ 3.53	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ดั้งเดิมที่มีผังเรือน แบบจั่วแฝดในพื้นที่อำเภอขุนยวม	188
ภาพที่ 3.54	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ดั้งเดิมที่มีผังเรือน แบบจั่วแฝดในพื้นที่อำเภอขุนยวม	189
ภาพที่ 3.55	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบจั่วแฝด แต่เปลี่ยนแปลงรูปทรงหลังคาในพื้นที่อำเภอขุนยวม	190
ภาพที่ 3.56	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบต่อเติม ในแบบดั้งเดิมในพื้นที่อำเภอขุนยวม	191
ภาพที่ 3.57	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบต่อเติม ในแบบดั้งเดิมในพื้นที่อำเภอขุนยวม	192

ภาพที่ 3.58	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบต่อเติม ในแบบดั้งเดิมในพื้นที่อำเภอขุนยวม	193
ภาพที่ 3.59	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบต่อเติม ในแบบดั้งเดิมในพื้นที่อำเภอขุนยวม	194
ภาพที่ 3.60	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบ สมัยใหม่ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	195
ภาพที่ 3.61	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีผังเรือนแบบ สมัยใหม่ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	196
ภาพที่ 3.62	ภาพแสดงแบบแผนลำดับการเข้าถึงพื้นที่ใช้สอยบนเรือนไทใหญ่	197
ภาพที่ 3.63	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีการเข้าถึง พื้นที่ใช้สอยแบบเรือนจั่วเดี่ยว	198
ภาพที่ 3.64	ภาพแสดงรูปแบบผังพื้นเรือนไทใหญ่ที่มีการเข้าถึง พื้นที่ใช้สอยแบบเรือนจั่วแฝด	199
ภาพที่ 3.65	ภาพแสดงรูปแบบผังพื้นเรือนไทใหญ่ที่มีการเข้าถึง พื้นที่ใช้สอยแบบเรือนสมัยใหม่	200
ภาพที่ 3.66	ภาพแสดงรูปแบบผังพื้นเรือนไทใหญ่ที่มีการเข้าถึง พื้นที่ใช้สอยแบบเรือนสมัยใหม่	201
ภาพที่ 3.67	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ดั้งเดิมที่ต่อเติม เรือนร้านค้าแบบขนานกับเรือนเดิม	202
ภาพที่ 3.68	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ดั้งเดิมที่ต่อเติม เรือนใหม่แบบตั้งฉากกับเรือนเดิม	203
ภาพที่ 3.69	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่สมัยใหม่ต่อเติม ส่วนครัวไฟอยู่ติดเรือน	204
ภาพที่ 3.70	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ในพื้นที่ขุนยวม	205
ภาพที่ 3.71	ภาพแสดงรูปแบบผังพื้นเรือนล้านนา และเรือนไทใหญ่ อำเภอขุนยวม	206
ภาพที่ 3.72	ภาพแสดงระเบียบบนเรือนไทใหญ่ที่มีรูปแบบ และการใช้งานคล้ายเลียนบนเรือนล้านนา	207
ภาพที่ 3.73	ภาพแสดงองค์ประกอบย่อยบนเรือนไทใหญ่ อำเภอขุนยวม (บนซ้าย) ฝาต้นลม (บนขวา) เต็น (ล่างซ้าย) ระเบียบงคล้ายเลียน บนเรือนล้านนา (ล่างขวา) ควัน	208

ภาพที่ 3.74	ภาพแสดงตำแหน่งพื้นที่ความเชื่อ บนเรือนกาแลล้านนา และเรือนไทใหญ่ อำเภอบุชนวม	209
ภาพที่ 3.75	ภาพแสดงแข่งพะลาในเรือนไทใหญ่ อำเภอบุชนวม	210
ภาพที่ 3.76	ภาพแสดงวัสดุที่ใช้ในเรือนไทใหญ่ อำเภอบุชนวม	211
ภาพที่ 3.77	ภาพเขี้ยวและผลผลิตทางการเกษตรที่เก็บไว้ได้ถุนเรือน	212
ภาพที่ 3.78	(บน) ภาพแสดงรูปแบบห้องน้ำที่ต่อเติมติดกับเรือน (ล่าง) รูปแบบหยองข้าวของชาวไทใหญ่	212
ภาพที่ 3.79	ภาพแสดงพิธีกรรมที่ชาวไทใหญ่นิยมปลูก	213
ภาพที่ 3.80	ภาพแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบเรือนไทใหญ่ในอำเภอบุชนวม	214
ภาพที่ 3.81	ภาพแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตชาวไทใหญ่ในอำเภอบุชนวม	215
ภาพที่ 3.82	ภาพแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชาวไทใหญ่ในอำเภอบุชนวม	216
ภาพที่ 3.83	ภาพแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบเรือนไทใหญ่ในอำเภอบุชนวม	217
ภาพที่ 3.84	แผนผังแสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย	217
ภาพที่ 3.85	ผังอธิบายอิทธิพลของการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบเรือนไทใหญ่ในอำเภอบุชนวม	218
ภาพที่ 3.86	ผังแสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญในยุคต่างๆที่เกิดขึ้น และพลวัตของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นไทใหญ่ในพื้นที่อำเภอบุชนวมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย	219
ภาพที่ 3.87	ผังแสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญในยุคต่างๆที่เกิดขึ้น และพลวัตของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นไทใหญ่ในพื้นที่อำเภอบุชนวมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย	220
ภาพที่ 3.88	ภาพร่างแสดงรูปแบบเรือนจั่วเดี่ยวและจั่วแฝด ระยะเริ่มตั้งถิ่นฐานในพื้นที่อำเภอบุชนวม	221
ภาพที่ 3.89	ภาพร่างแสดงรูปแบบเรือนจั่วเดี่ยวและจั่วแฝด ระยะปรับตัวเข้ากับพื้นที่ในพื้นที่อำเภอบุชนวม	222

ภาพที่ 3.90	ภาพร่างแสดงรูปแบบเรือนจั่วเดี่ยวและจั่วแฝด ระยาระับวัฒนธรรมล้านนา ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	223
ภาพที่ 3.91	ภาพร่างแสดงรูปแบบเรือนระยาระับรูปแบบตะวันตก ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	224
ภาพที่ 3.92	ภาพแสดงรูปแบบเรือนไทใหญ่ที่มีฝั่งเรือนแบบต่อเติม ในแบบดั้งเดิมในพื้นที่อำเภอขุนยวม	225
ภาพที่ 3.93	ภาพร่างแสดงรูปแบบเรือนระยาระับเรือนตามการใช้งาน ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	226
ภาพที่ 3.94	ภาพร่างแสดงรูปแบบเรือนระยาระับเรือนตามสมัยนิยม ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	227
ภาพที่ 3.95	ภาพร่างแสดงรูปแบบเรือนระยาระับเรือนตามสมัยนิยม ในพื้นที่อำเภอขุนยวม	228

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved